

Poštnina plačana v gotovini.

KRES
FANTOVSKI LIST
1932
3

KRES

FANTOVSKI LIST

Uprava »Kresa« je v Ljubljani, Ljudski dom. / Na ta naslov naj se naroča in plačuje list ter pošiljajo rokopisi in sploh vsa druga sporočila. / Letna naročnina: za posamezne naročnike 20 Din; za skupne naročnike po odsekih 18 Din. / Račun poštne hranilnice: Ljubljana 15.521. // Telefon: Ljubljana štev. 34-98.

Jože Gregorič:

Varuh devic

»Pravični bo rastel kakor lilija, cvetel bo pred Gospodom vekomaj. Ljub je bil Bogu in ljudem, njegov spomin je blagoslovljen ...« Tako beremo pri maši na praznik svetega Jožefa, ki ga sveta Cerkev stavi za zgled vsem krščanskim možem in mladeničem.

Kaj pa je bilo na tem možu tako velikega, da je bil deležen tolike odlike: postal je varuh Device Marije in rednik samega Sina božjega? S čim si je zaslužil, da je tako povišan v zboru svetih in ga tako proslavljamo?

Gotovo bo marsikdo osupnil, če mu povem, da si je sveti Jožef vse to pridobil z zvestim in vztrajnim izpolnjevanjem volje božje, ki se kaže v božjih zapovedih. Sveto pismo zelo malo pripoveduje o Jožefu, a še kadar ga omenja, ne govori toliko o njegovih besedah, kakor o njegovih dejanjih! Da, sveti Jožef je bil mož dela in žrtve, prav po onem reklu: Malo govori, dosti delaj in vse potrpi!

Vidite, slovenski fantje, tukaj nam bodi sveti Jožef svetel zgled, ki naj nam sveti pri vsem našem delu! Saj ni treba, da bi Bog ve kaj delali; ne, v tem ni veličina človeka, veličina je v tem, da to, kar storimo, dobro izvršimo: s pravim namenom in z dobro voljo! Sveti Jožef tudi ni bil ne učenjak ne govornik, ni bil ne prerok ne čudodelnik. Bil je samo preprost tesar in s sekiro v žuljavi roki si je pridobil svetniški sijaj. Tudi mi si ga moremo, pa čeprav imamo vsak dan prav takšno navadno orodje v rokah!

Sveti Jožef nas popolnoma razume, on pozna vse nevarnosti, ki nam pretijo, vé za vse naše težave in napake. Saj je bil tudi sam človek, kakor mi, mlad, kakor mi. Da je mladostna leta čisto preživel in je vse dneve do smrti tako porabil, da mu je celo sveto pismo dalo priimek p r a v i č n i .

Vse to pa je sveti Jožef zmogel, ker je ljubil Boga; iz prave ljubezni do Boga pa zmerom sledi tudi pravo spoštovanje do človeka in prava ljubezen do bližnjega. Da, pravo spošto-

vanje do človeka in prava ljubezen do človeka! Tega danes povsod tako manjka. Zato bi prav Vam, fantje, to rad položil na srce: spoštujte svoje telo in ljubite, spoštujte telo svojega bližnjega in ljubite ga! Naša telesa so posvečena po tolikih zakramentih, kadar smo v milosti božji, je naše telo tempelj svetega Duha! In tako sveto stvar naj bi skrunili z grehom!? Nikarte, lepo Vas prosim, zakaj kdor skruni tempelj božji, tega bo Bog pokončal, pravi sveti Pavel. To imejte vedno pred očmi, pa mislim, da boste laže in lepše hodili skozi prelepe mladostne dni, brez pretefov in pobojev s tovariši — oh, kako grda senca je to na našem fantovskem značaju! — brez grde kletve in umazane kvante in razuzdane pijanosti in kar je še nečednega in grešnega z njo združenega.

Nazadnje pa, predragi fantje, samo še tole, da boste razumeli, kaj sem hotel povedati z naslovom: kar sem že rekel, iznova poudarjam, da je telo kristjana tempelj, svetišče božje! Tudi telo žene je svetišče božje, tudi ona je določena za nebesa, za Boga. Tega nikdar ne pozabite in na vsako žensko — bodisi, da je še dekle ali da je poročena — glejte kot na svojo sestro in kot na svojo mater s svetim spoštovanjem pred človeškim dostojanstvom in božjim otroštvom, ki je v nas. Potem bo Vaša mladost srečna in močna in zdrava in spomin Vaših najlepših let bo blagoslovljen ...

Naše kmečke matere

O Božiču sem bil doma na počitnicah. Dnevi so bili lepi in polni blagoslova, kljub rani in boli, ki teži naše ljudi.

Da! Lepo je bilo!

Podoba se je vrstila za podobo in vsaka je govorila z vso dušo in z vso globino, govorila je o materini ljubezni. Mati, ki je vsa močna, polna resničnega življenja, vsa dobra ...

V hiši pri sorodnikih se mudim. Zjutraj! — Peč daje gor-koto zatohli sobi, kjer se ob mizi in na tleh igra troje domačih otrok in dvoje sosedovih. Pri drugi mizi sedi ves zaskrbljen in zatopljen v svoje delo oče, ne preveč star, pri peči na klopi pa mati z najmlajšo deklico v naročju in se poigrava z njo. V sobi je polno otroškega smeha, kričanja in veselja. — Trkanje. »Naprej!«

Vstopi prileten gospod, pozdravi in naznani, da je od davkarije. »Radi plačila Vašega davka prihajam prvič k Vam. Kako bo?« — Molk v sobi! — Trenutek presenečenja, vse je kakor da nekdo moti družinski mir, kot da ne znajo govoriti.

S strahom se spogledata oče in mati. Toda to vse traja le nekaj hipov. Mati povzame nato prva besedo: »Da, saj res! — Pa res ne zamerite, dozda je nisva mogla. Ne moreva ničesar prodati! Ne žita ne vina ne živine. Ni cene! Kaj bo?! — Bika bova prodala, potem bo gotovo denar in potem gotovo plačava. Do marca gotovo!« — To poslednje je povedala mati z vso vero in upanjem, skoraj da z odločnostjo, da je mož strmel. Za hip se je nasmehnil. — Eksekutor »razume« situacijo, vzame iz aktovke zvezek in piše: »Rubež. Enega bika ...«

Materi je za hip hudo. Saj dobro ve, da sedaj za žival niti tega denarja ne bodo dobili, ki so ga pred leti plačali za njo, ko so mlado kupili.

Eksekutor pomoli očetu kopijo listka, ki ga je napisal. Oče je zopet v skrbeh, hudo mu je in vidi se mu, da se ga loteva obup. Mati vidi vse to: molk eksekutorja, molk in obup očeta, otroke, ki »žejno gledajo« v bodočnost; vstane ter pravi ponovno: »Boste videli, gotovo bomo plačali, jaz vem, da bomo!« »Z Bogom!« — Eksekutor gre »obiskat« še sosedo.

Močno vero je imela; njene oči so kazale korajžo in voljo, »da bi z njo gore prestavljala«. Vse je postalo mirno ob njeni odločni besedi, vse se je oživel, saj so čutili: Mati trdno upa. Njena beseda drži!

Pogledala je najmanjši deklici nežno v oči in jo poljubila.

Zvečer: Otroci se igrajo z materjo. Iz vseh kotov jo kličejo, vsevprek krik in smeh! — Mati, ki je že vsa utrujena od teže dneva, ima pri sebi najmanjšo in se z njo igra. Trgoma po veša glavo in oči, da bi zaspala. Pa ji ni dano. Vidim, kako se premaguje.

Spomnim se na Cankarjevo mater, ki vleče voz, na katerem so otroci ...

»Mamika, povejte mi pravljico«, se glasi iz ust najmanjše. Mati zbira svoje trudne moči, poljubi otroka, ki jo verno gleda in začne pripovedovati »o šolarčku in volku«. Mala napeto posluša in neprestano gleda materi na usta in v oči. Mati prekine večkrat, spanec jo sili, toda zopet nadaljuje, dokler ji otrok v naročju ne zaspi.

Ona pa misli na jutri in zbira v mislih moči za naslednje dni ... Na večer je trudna, a je že močna in pripravljena za naslednji dan! — Saj ima močno vero!

— — —

V sobi pri domačem gospodu kaplanu sem. Trkanje. »Noter!« — Žena, že dokaj priletna, vstopi. Takoj sem jo spoznal, da je mati.

»Hvaljen Jezus! — Gospod, prav lepo Vas prosim, posodite mi tristo dinarjev, da jih bom dala sinu na pot. Gre v službo. Vrnila bom gotovo, ko bom prodala drva. Sedaj ne moremo voziti, preveč je snega! Lepo Vas prosim, pomagajte mi!« Govori kratko in naravnost, brez ovinkov, kot dober otrok. Oči ji jasno svetijo od skrbi in velike ljubezni do sinov. — Samo to še reče: »Saj ne bi hodila več prosit, če pa res ne morem drugače.« — »Kaj pa potem, ko ne bo več drv?« vpraša gospod kaplan.

»Bo že kako. Ljubi Bog bo že dal ...« odgovori s toplo vero ženica. Njena prošnja je molitev.

Gospod ji da zaprošeni denar. Mati se lepo zahvali. Vsa vesela odide brž domov, da pomaga sinu na pot.

Prevzelo me je. Ko odide, pravim gospodu kaplanu: »Čujte, še so dobre slovenske matere.« — On pa samo prikima in z nasmeškom pritrди.

Naslednjega dne sem zvedel, da je mati sama. Majhno hišico ima ob gozdu. Eden sin je »novo pečeni učitelj«, ki odhaja na svoje službeno mesto v Savinjsko dolino, drugi sin je v mestu v trgovski šoli.

Koliko moči in premagovanja mora biti v njej, da to prenese in vztraja do konca. Gotovo: Milost je z njo.

— — —

Nedelja je. Zjutraj! — Ljudje hite k rani maši v farno cerkev. Svetijo si s svetilkami in bakljami.

Tudi jaz hitim ... Doidem gručo, ki gre pred menoj: Poznam jih. Iz bližnje vasi je družina, oče, hči, sin in sosed v pogovoru. Za njimi pa mirno koraka mati, vsa tiha, moli rožni venec. Vidim in slišim jo, kako šepeta molitev.

Skromna, ponižna v molitvi koraka za svojimi, toda vendar je silna in močna in vé, kaj je čas, ve, da vse mine in da je vsak hip, ki je brez Boga in brez milosti, prazen.

Razumel sem jo in sem bil vesel! — Molil sem za njo in da bi bilo še več takih mater ...

In še ta podoba matere mi je danes močno pred očmi. Videl sem mater, ki trpi in se veseli v veselju in žalosti, ki je potrpežljiva do skrajnih meja človeških moči, skromna kot nežna ovčica in daje silo in moč svojim v družini.

Zvečer pri znancih. Povečerjali so. Posoda je pospravljena; spravljajo se k počitku. Oče in mala hčerka sta že v postelji. Pri mizi sedi mati ob Mohorjevi knjigi in glasno čita. Vsi mirno poslušajo in uživajo ob materini glasni besedi. Oče

v postelji leže kadi cigaro, punčka se igra, sinova pa nemo poslušata in sanjata ob materinih besedah ...

Mati ima naočnike. Vidi se ji, da jo bole oči. Toda premaguje se. Oči ima težke in izmučene, solze jih polnijo, toda vztraja in bere, dokler vsi ostali ne zaspijo in zasanjajo.

Zdi se mi, da bi morali sanjati o njej, o junakinji, o njeni moči in kreposti.

Mati pa potem še moli ...

Naslednji dan jo je obdržala bolezen v postelji. Dom je bil prazen in kakor mrtev. Prišel je večer. Materina glasna beseda ob knjigi je obmolknila in tudi dom ne govori o svoji lepoti. Ni pesmi in ne veselja na licih, ne sladkih sanj ...

— — —

To so podobe, ki govore in pričajo.

Slovenska mati je iznajdljiva za lepoto, dobroto in veselje, za dom miru, trpi, je potrpežljiva, vse prenaša in je nenadomestljiva. Vsa je resnično dobra! — Naša dobra kmečka mati nas rešuje propada, dela, se trudi, trpi, kot je danes resnično potrebno. Samo ona razume današnji čas in bodočnost, otroke, očete in naš narod. Ve, kaj je dejanska ljubezen do družine in do naroda, ona ve, kje je njen resnični izvor in kako jo gojiti.

Naše dobre matere so stebri našega naroda v bodočnosti, ki bodo trdno nosili, ki ne padejo in ne omagajo. — Še so svetilniki našega rodu, naše domovine, to so naše dobre slovenske matere, ki so neugnane v svoji ljubezni do vsega stvarstva, veri, trdnem upanju in dobroti.

Povejmo današnjemu času in ljudem na ves glas:

To so resnične junakinje dneva in časa, le to so prave Miss našega naroda, Miss Dobrote, Lepote, Moči in Ljubezni ...

To so lučke z neba.

Tako je in nič drugače.

Po stezah davnine

(Nadaljevanje.)

7. Zadnja užigalica.

Ali se niso ujeli v past? Na eni strani jim je pot zapirala gora, zunaj v soteski pa so jih čakali sovražniki. Niti orožja niso imeli, da bi se jim ubranili, in da je bila nesreča še večja, jim je bila zaprta pot tudi do mul in živil.

»Kespi, kaj nam je storiti?« vpraša Rolo.

»Samo eno mogoče, da mi uit po drugi poti.«

»Po drugi poti? Ali je še katera?« se oglasi Harold?

»Dobra ne, pa vendar mi jo izbrat.«

»Vendar pa prej prižgi svetilko! Brez nje se v taki temi še geniti ne moremo.«

Prasnila je užigalica in Kespi je svetilko spet prižgal. Vendar pa jo je potežkal, a nato odvil stenj, da je komaj brlel.

»Olja malo, pot dolga«, je pomenljivo rekel, da je fanta mrzlo spreletelo. »Mi hodit hitro«, je še dodal, pa precej začel urno stopati, kakor da bi bil docela spočit.

Pot jih je vodila vodoravno, zato se jim je dobro odsedala, vil pa se je prehod skozi goro na prečudne načine. Še bolj čudno pa je bilo, da je Kespi znal najti pravo pot. V blodnjaku prehodov ni bilo nobenega kažipota, vsaj fanta nista nobenega opazila, pa vendar ni Indijanec nikoli okleval.

Hodili so že dve uri, pa Kespi je stopal nagleje nego spočetka.

»Svetilka pojema«, reče Harold.

»Jaz jo že dalje časa opazujem. Ali imaš morda kaj užigalic pri sebi?«

»Prav malo, veliko nam ne bi pomagale. Kespi, ali je še daleč?«

»Zdaj ne daleč, pa slabo mesto kmalu prit. Ali vidva lahko teč?«

»Kratke proge se ne ustrašiva, kaj, Rolo?«

Rolo prikima in spustijo se v dir. Luč pa je pojemala vedno bolj. Pritekli so spet v neko naravno skalno dvorano. Bila je dolga in streha nizka, tla pa so bila razdrapana, posuta z ostrimi in zelo trdimi belimi kapniki, ki jih je bila napravila skozi apnenčevo streho pronicajoča voda. Smukali in opotekali so se med njimi proti nasprotnemu koncu dupline, tu pa je svetilka naenkrat ugasnila. Samo brleči stenj je dajal šibko rdečo svetlobo. Niti kapljice olja ni bilo več v svetilki.

»Ti mi daj užigalice«, veli Kespi Haroldu, ki mu takoj izroči škatlico.

Kespi užigalice prešteje. Bilo jih je štirinajst. Eno takoj uprasne.

»To slab kraj«, pojasni fantoma in pokaže rov, ki se je skoraj navpično spuščal v črno temo. »Jaz plezat prvi. Vidva previdno za menoj!«

»Kespi, to ti kaj rad obljubim«, zagode Rolo. »Če ne bom previden, si bom prav gotovo zlomil tilnik.«

Čeprav je Kespi imel samo eno roko prosto, ni vendar nikoli omahnil in je hitel v brezno tako zanesljivo in varno, ko maček. Fanta pa sta uporabljala obe roki in mu sledila. Ko je prva užigalica ugasnila, je Kespi obstal in prižgal drugo, potem pa spet hitel dalje.

Harold je štel užigalice. Kadar je pomislil, kaj bo, ako presneta reč poide, preden priplezajo do dna, mu je kar mrzel pot stopil na čelo.

Devet, deset, enajst — pa strašnega rova še ni konec! Dvanajst, trinajst — o dnu še ni sledu. Trinajsta je dogorela in ugasnila, Kespi jo je vrgel proč, tedaj pa Rolo živahno zavpije:

»Svetloba! Že se vidi dnevna svetloba!«

Takoj nato stopijo na ravna tla, zdrvijo proti kolobarju slabotne sive svetlobe in že se opotečejo v mrzlo meglo.

Harold se globoko oddahne. »Presneto nam je že šlo za nohte!«

Ozro se naokoli, pa megla je bila tako zelo gosta, da niso videli drugega, kakor da stoje na goli skali in da se jim za hrbtom vzpenjajo navpične čerl.

»Kje smo?«

»To Meglena jama«, pojasni Indijanec.

»Ime je zelo primerno«, meni Rolo. »Vendar pa zato ne veva nič več ko prej. No, pa glavna stvar je, da smo se izmuznili Karbahalu in njegovi čedni družbi, pa da imamo še smaragde. Zato bo najbolje, da krenemo takoj proti domu.«

Kespi pa zmaje z glavo. »Do doma dolga pot. Mi zdaj na drugi strani gore.«

Rolo še ozre na strašne čeri, ki navpično kakor stena štrlijo v meglo.

»Reči hočeš, da se ne moremo vrniti preko tehle, ne?«

»Nihče preko, samo kondor (jastreb Južne Amerike). Mi potovat naokoli.« Kespi pokaže proti jugu. »Potem prekoračit Alto.«

»Alto?!« Rolu je kar sapo zaprlo. Vedel je, kaj to pomeni. Alto je puščobna, visoka planota, streha Južne Amerike. Večen sneg jo pokriva, snežni viharji divjajo po njej, na najožjem mestu pa je vsaj sto milj široka!

8. Prst božji.

Stopali so ob vznožju velike čeri, objemala jih je megla. Res je nad njimi neke sijalo sonce, a zanje ne.

»Kam neki gremo?« se je oglasil Harold.

»Če na cilju dobimo zajutrk, mi je vseeno, kam«, zagode Rolo. »Pa tudi Kespiju zaupam. Če je mogel poiskati pot skozi osrčje gore, mu tudi ne bo težko najti lonca kave pa nekaj jajc in slanine. — No, kaj pa je spet to?«

Skozi meglo se oglasi nekakšno nadušljivo sopihanje, ki ob vsakem koraku narašča. Tudi zemlja narahlo strepetava, končno pa jih pretrese bučanje kakor da stoje ob brzici.

»To vroči studenci«, mirno pove Kespi. In res stoje kmalu na robu velike okrogle kotanje, čije notranjščina je bela ko sneg. Iz neke luknje sredi kotanje brizga kvišku curek vrele vode kakor vodomet.

»Gejzir!« pravi Harold. »Zdaj razumem, odkod taka megla. Saj drugače biti ne more: vrela voda pa mrzel zrak.«

Kespi hiti kar naprej in fanta za njim. Zelo sta utrujena in lačna. Tedaj dospejo do neke skale ali bolje do dveh skal, ene vrh druge. Zgoranja je bila podobna velikemu kolesu in čisto taka, kakor da jo je obdelala človeška roka. Tudi barvo je imela izredno temno.

»Ti, tale kamen pa ne bo kar tako«, pravi Harold. »Ne ždi zastonj vrh skale. No, le poglej Kespija!«

Indijanec pobere s tal okrogel kamen, ga z obema rokama zavihti in trešči po zgornji skali, kakor da jo obdeluje s tolkačem. Mogočnejše niti veliki gong (boba) ne bi mogel zadoneti, grom se razlegne po dolini in odmeva ob čeri. Kespi udari trikrat, po kratkem presledku pa še dvakrat.

Nato vrže kamen na tla in se usede. »Jaz klical«, mirno pove, »priatelj kmalu prit.«

Preden si mogel pojesti jabolko sta se iz megle neslišno izvila dva rjava moža. Eden je bil nežne in lepe rasti, pa ogletega, odločnega obličja, drugi je bil majhne postave, pa čokat in nekoliko grbast. Oblečena sta bila oba v pončo ali plašč iz vikunjove kože. (Vikunja je divja lama, kameli in ovci podobna žival.)

V trenutku, ko sta zagledala Kespija, sta se tako globoko priklonila, da sta se s čeli skoro dotaknila tal. On je sprejel njuno počeščenje kot tak, ki mu pritiče, in začel z njima indijanski govoriti.

»Ta Miguel«, pokaže fantoma večjega Indijanca, »ta pa Manakan«, predstavi grbca.

Harold in Rolo jima podasta roki, nato pa se napotijo dalje. Indijanca jih vodita po dolgem pobočju v zgornji konec doline. Potegne še

veter in prežene megle, tedaj pa zagledajo malo vasico; koče imajo ilovnate stene in slamnate strehe. Iz dimnikov se kadi, nosnice pa ščegeta v hladnem, kar mrzlem zraku prijeten vonj po kuhi.

Miguel jih pelje v največjo hišo ter jim prinese vode, da se umijejo. Njegova žena, prijetnega lica in okinčana z ovratnico iz lepih modrih turkcev (turkizov ali kolaitov, draguljev), je pa pravkar pri kuhi. Kar hitro jim pripravi dobre kave, pogačic iz koruzne moke, jajc in speče neko divjo ptico. Zajutrak je izginil kot bi mignil, nato pa je Kespi fanta peljal iz hiše in začel s palico risati v prah. Zarisal je sotesko, ki so skoz njo prišli do dupline, goro, ki so jo prebodli, in dolino, kjer so se zdaj nahajali.

»Zdaj pa mi it proti jugu«, je rekel in potegnil črto v tej smeri, »potem pa čez gore semle«, je okrenil črto na vzhod.

»Toda, glej, Kespi«, ga prekine Rolo. »Zakaj naj bi delali takšen ovinek? Saj pelje todle prelaz v Kusko, ali ne?«

»Ne hodit v Kusko!« odločno poudari Kespi. »Slabi ljudje imet vohune v Kusko.«

»Prav imaš«, mu pritrdi Harold. »Če izberemo daljšo pot, se jim izognemo.«

»Prav to jaz upat. Zdaj pa spat! Jutri dolga pot.«

Fanta sta se počutila spočita ko riba v potoku, ko ju je drugo jutro ob zori Kespi zbudil. Veselo presenečena sta bila, ko sta pred hišo zagledala dva osliča, otovorjena z odejami in živili. Stari glavar je nekje celo puško in patrone izbrskal, pa čuden starinski daljnogled. Po dobrem zajutruku je družba stopila na ozko stezo, ki jo je vodila po dolgem pobočju gole gore. Često ni bila širša od metra in to nad prepadi, da te je kar zona oblivala.

»Tako mi je, kakor muhi na okenski šipi«, je godel Rolo.

Proti poldnevu so dospeli na široko polico, porašeno z gareto, to je grmičjem, ki ima zgoraj odebelelo deblo in je zato podobno lesenim mušnici. Manakan, ki je šel z njimi zaradi oslov, je nekaj takih gob nabral in zakuril ogenj. Zelo so se ga razveselili, kajti v tej višini je bilo mrzlo. Skuhal je lonec kave, pokosili so, nato pa hiteli dalje.

Štiri ure so spet potovali in prišli na rob neke planote, iznad nje pa se je pela kvišku čudna čer, kakršne še nikoli niso videli. Še najbolj je bila podobna ogromnemu spomeniku, samo da ni kipela ves čas naravnost kvišku, ampak je bila na vrhu zakrivljena proti severu.

»Čisto taka je, kakor velikanski prst«, se ji čudi Rolo.

Kespi prikima: »Ti povedal pravo ime. Ona ime Prst božji.«

Nato Kespi Manakanu nekaj sporoči in ta začne takoj piezati na vrh.

»Čemu pa to?« vpraša Rolo.

»On gledat, videt«, odgovori Kespi in jame osloma razkladati tovore.

»Mi tukaj prenočit«, reče fantoma.

Pod vzhodjem velike čeri je bilo prijetno zatišje in čisto blizu dosti garete. Kmalu je gorel ogenj in Harold je iz neke kotanje prinesel kotliček vode. Naenkrat pa se z vrha čeri razlegne šibek, visok krik.

Harold se ozre kvišku, pa vidi grbca, ki je iz tolikšne daljave podoben pritlikavcu, kako stoji zravnar prav ob vrhu Prsta in jim maha.

»On nekaj videt, jaz k njemu«, pove Kespi.

»Ali smem še jaz?« poprosi Harold.

»Kar vsi pojdimo!« priganja Rolo, in ker Kespi ne brani, začno vsi trije plezati kvišku.

Prst je bil strm, vendar pa v gornjem delu poln razpok in razdrapan, tako da ni bilo kdo ve kako težko plezati in zato so dospeli brez posebnega truda do Manakana. Veter je pa bil na vrhu močan in bridko mrzel; Harold se je moral kar naslanjati vanj, po je plezal na rob. Na robu ležeč je pogledal navzdol.

Ob prizoru se je zdrznil in toliko da se mu ni zvrtelo: pod njim je zijala poldrug tisoč metrov globoko praznina. Kakor na dlani se je videla tudi vsa dolga švigašvagasta steza, ki šo jo prehodili. Celo Megleno jamo in Miguelovo vas si lahko izsledil. Proti zapadu se je prostirala vsaj sto milj (suha milja ima 1609 m, morska 1852 m) široka gričasta planota, pa se še dalje nižala v veliko obmorsko puščavo, na vzhodu pa so se velikanski zasneženi vršaci And grmadili proti nebu.

Manakana pa vse to ni zanimalo. Na nekaj drugega je opozarjala grbčeva iztegnjena roka. Harold mu je z očmi sledil, pa je daleč proti severu na večernem nebu zapazil črno piko.

»Letalo!«

Fanta se obrneta h Kespiju, ki si je stvar opazoval skozi daljnogled. Zdaj ga je povesil.

»To tisto, česar jaz se bal«, jima reče. Nato še enkrat spregovori s tolikšno resnobo, kakor je pri njem še nista videla:

»Jaz mislit, to Karbahal!«

9. Kralj sinjih višav.

Letalo se je nagnilo postrani in se začelo spuščati. Z ozkimi zavoji je priplavalo na zemljo in pristalo. Naj je pilot bil kdorkoli že, svoj posel je dobro poznal.

»Naravnost v Megleno jamo je sedlo«, reče Rolo.

»Saj je to tudi edini kraj tod okoli, kjer more varno pristati«, mu odgovori Harold.

»Jaz sem se pa že bal, da bo priletelo prav do nas.«

»Kako neki? Saj se jim še ne sanja ne, da smo mi tu! Če res že vedo, da smo prišli skozi goro, pa gotovo mislijo, da se še vedno mudimo v dolini. — Glej, izstopajo: dva, trije. Bog ve, če je Karbahal med njimi. Kespi, ali moreš razločiti?«

Kespi povesi daljnogled: »Predaleč ja dobro videt. Jaz mislit, Karbahal ne, ampak Dolaro.«

»Kdo je to?« vpraša Rolo.

»On Karbahalov človek. Tudi slab kakor Karbahal.«

»Zelo zabavne novice«, godrnja Rolo. »Prepričan sem, da bo brž pozivel, katero pot smo ubrali ter jo ubral za nami. Preden bo noč, je lahko tu. Kaj naj potem mi storimo?«

»Tako neumen vendarle ne bo, da bi hotel z letalom semkaj«, ugovarja Harold. »Le poglej naokoli! Ni ga letala, ki bi moglo tod pristati, ne da bi se razbilo.«

Bil je že skrajni čas, da splezajo spet nazaj v tabor. Ledeno mrzel veter je namreč pihal od snežnikov na zapadu, tulil in v sunkih butal ob njihovo visoko čer, da se je tresla kakor piščal v orglah, in je malo manjkalo, pa bi bilo plezalca pahnilo v prepad. Zato so bili veseli, ko so srečno dospeli v tabor in se ob ognju ogreli. Manakan je skuhal večerjo, nato so pa kovali načrte.

Fantoma je bilo tesno pri srcu. Kje sta vendar mogla pričakovati, da jih bodo še preganjali, saj sta bila prepričana, da jih je pot skozi gorsko osrčje docela odrezala od zasledovalcev. Kespi pa jima je povedal, da so nanj neprestano prežali. Nekateri, med njimi tudi Karbahal, so namreč vedeli, da pozna on tajno kraljevskih zakladov, Velike Ribe. Zato so mu bili vedno za petami, da bi izvovali skrivališče in s pohlepniimi rokami segli po zakladih. Tako sta jim tudi zdaj sledila Karbahal ali pa Dolaro, jih v soteski izgubila, se zato takoj napotila v Kusko in najela letalo, da bi jih zasačila, ko bodo spet na prostem.

»Izsledil nas pa vendarle ni ne Karbahal ne Dolaro.«

»Res ne«, pritrdi Kespi, »pa on že izvedet, kam mi odšli. Vohun mu povedat. Jutri pa oni odit za nami. Pa nas nikoli ujet!«

Ko jih je naslednje jutro Kespi zbudil, je zavijala ledena burja. Lokva blizu tabora je bila preprežena z ledenimi kristali in umivanje je bilo vse prej ko zabava. Vendar pa je redki in rezki zrak bil kakor žarno vino, zato je fantoma kri igrala v žilah, ko so nastopili potovanje preko razsežne planote. Sicer so pa bili celih dvanaest ur pred preganjavci, in tudi na Kespija so se lahko zanesli, da bo storil svoje.

10. Haroldove hude sanje.

Samo opoldne so si privoščili kratek počitek, sicer pa so potovali kar naprej. Hiteti niso mogli, ker sta se osla trdovratno držala svojih treh milj na uro, kljub temu pa so ob štirih popoldne imeli za seboj že dvajset milj. Tedaj je pa nenadoma pred njimi zazijala globel z odsekanimi stenami in jim zaprla pot.

Fanta sta bila navajena tudi na presenečenja, pa kaj podobnega še nista videla. Globel je planoto gladko presekala v dva dela in bila tako globoka, da je dno izginjalo v škrlatni megli. Samo en korak bi stopil preko robu, pa bi zletel tisoč metrov globoko, ne da bi se kam zadel!

»Kespi, na tole pa nisi pomislil, kajne, da ne?« vpraša razočarani Rolo.

»Jaz mislil, zato vodil semkaj.«

»Čudno«, skomigne Rolo. »Moral bi bomo pač razpoko obiti. Samo, da konca ni doledati!«

Kespiju spreleti lice komaj viden smehlaj. »Ti Kespiju ne zaupat prav mnogo. Pa jaz pokazat.«

Prime Rola za roko in ga pelje na rob prepada. »Zdaj poglej!«

Rolo ostrmi, ko uzre stezo, usekano v živo skalo in vodečo po ovinkih v globine kanjona.

»Izvrstno! Potem pa kar naprej, da pridemo pred nočjo do dna!«

Kespi odmaje z glavo: »Kdor zdaj it, ta umret!«

Ni še izgovoril, ko ju mahoma ošine senca; Kespi zgrabi Rola in ga sunkoma potegne od roba proč. Ogromna ptica jima zleti prav mimo glav, da ji zrak ob kreljutih kar sika, in se spusti v globel.

Harold strmi za mogočno ujedo in vzdikne: »Kondor!«

Kondor je imel črno perje, samo okoli vratu ga je krasil bel pas, in je preko sprostrtih peruti meril tri metre. Ako je napadal z mogočnim, ko srp zakrivljenim kljunom in strašnimi kremplji, prebadajoč žrtev z nesmiljenimi rumenimi očmi, je bil grozen sovražnik.

»Kdo bi si mislil, da bo kar na celem napadal!«

»Zdaj ti vedet. Ako kdo podnevi stat ali pa hodit po robu prepada, kondor ga s perutmi pahnit v prepad. Le glej!«

Fanta se ozreta na steno onstran razpoke. Kaj zagledata? Tiger, imenovan puma, zasleduje vikuno ali ljamo. Prav tako pa si jo je za plen izbral tudi kondor. Ljama se pravočasno umakne v skalno razpoko, zato se spopadeta oba lovca, puma in kondor. Srdito se kavsata in grizeta, borba gre za življenje in smrt, končno se pa v slepem boju preveč približata robu police, se prevesita, drug v drugega zagrizena zdrkneta v prepad in z votlim udarcem priletita na dno.

»Kespi, kaj pa naj mi storimo?« se zgrozi Rolo.

»Mi jest. Potem čakati meseca. Jutri zjutraj mi tam.« Pokaže na planoto onstran prepada.

Mesec je vzšel šele ob devetih, zato so lahko za nekaj ur zatisnili oči; in to jim je prišlo kakor nalašč, kajti sestop v globel ni bil igrača. Steza ni bila nikjer širša od metra, brez vsakršne ograje ali oprijemov: če samo enkrat stopiš napačno, te ne reši nobena stvar.

V treh urah so bili na dnu, tam eno uro počivali, potem pa se začeli vzpenjati na nasprotno steno. Steza ni bila več tako strma niti ne ozka, zato pa toliko daljša, in sneženi vrhovi na vzhodu so že rdeli, ko so dospeli na vrh.

Takoj so se v nekem zatišju utaborili, se najedli in pospali. Sence so se že zelo potegnile, ko jih je Kespi pozno popoldne prebudil in jim mirno sporočil: »Dolaro, on tamle!«

Rolo plane pokonci kakor da ga je pičila kača: »Ti pa nas pustiš, da brezskrbno spimo!«

»Kdor ne spat, ta ne hodit«, odvrne Kespi. »Tudi osli ne hodit, ako ne jest. Z menoj gledat, a potihem!«

Iz zatišja jih pelje proti robu planote. Po rokah in nogah se plazijo dalje, skrivajoč se za skale.

Tedaj pa v čistem večernem zraku na nasprotni strani kanjona zagledajo ljudi: enega belca, nizkega pa čokatega in krepkega, ter šest Indijancev in štiri osle.

Belec je stal čisto ob robu kanjona, držal na očeh daljnogled in z njim iskal po nasprotni planoti. Indijanci so vsi nosili puške.

»Je ta možak Dolaro?« vpraša Harold.

»On Dolaro«, odvrne Kespi.

»Da se le upa tako blizu prepada!« se mu čudi Harold. »Joj, glejte!« Prav tedaj prhutne nad Dolara kondor ogromnih kril, eden Indijancev ustrelji, Dolaro pa se komaj še pravočasno umakne, da mu roparica ne trešči na glavo.

»Tedaj se Dolarovi ljudje posedejo okoli ognja. «Oni čakati na mesec.«

»Kdaj pa mi odrinemo?« vpraša Rolo.

»Ko tema.«

Spet so na poti, pa nesreča nikoli ne počiva. Suki, boljši osel, se je urezal z ostrim kamnom ter začel šepati in zaostajati. Kespi mu je nogo obvezal in povedal, da morajo zdaj zdaj priti do neke pristave. Ako bo osel nekaj ur počival, bo spet dober. Res krenejo nekoliko na sever, in že stoje v kotanji s starim kamnitim poslopjem. Streha je še kar dobra. Potovali so že petnajst milj, zato se bo počitek tudi njim prilegel. Zavijejo se v odeje in pospijo.

Harold se zdrami sredi strašnih sanj. Rolo je zakričal in ga zbudil. Glas pa je bil hripav in kakor da ga nekdo davi. Harold hoče skočiti na noge, pa še preden se more izmotati iz odej, se že vrže nanj neki možak in ga podere na tla.

(Nadaljevanje.)

Pri oknu

Tiho je krog mene,
vedno tiše,
a po vrtu mojem
burja piše.
V rožni grmič se zaganja,
ki pod njo se k zemlji sklanja.
Grmič rožic nima,
vzela jih je zima.
Gledam skozi okno,
k steklu stiska se obraz,
sam si tiho pojem:
»Vzela jih je zima, mraz.«

Ali grmiču na vrtu
vigredi jih vrne žar,
na obličje in v srce pa
rožic več ne bo nikdar.
Burje ljuti piš preneha,
ko zaveje mirni jug,
a ne umiri se vihra
mojih boli, muk in tug.
Rožicam življenja pesem
ptič vesel zapoje spet,
jaz pa sebi sam bom peval:
»Vse pokriva sneg in led!«

Venceslav Winkler:

Preko snega

Preko snega kakor biseri svetli
luč trepeta.

Pa bi radi bežali, bežali,
bežali pred mrzlim objemom neusmiljenih dni,
bežali v molčečo tesnobo oddaljenih gor,
kjer se srebro lesketa
v ledenih poljanah, v večernih plamenih,
tam bi pali na trudna kolena
kot da smo v osrčju sveta:
Umakni se, Smrt,
izpusti hropečo zemljo,
izpusti te žalostne ure,
da spet ko zlato poteko
mimo nas,
izpusti, usmili se nas!

Preko snega
v daljave zagrnjene vodijo tesne poti
ki stojimo kot slepci brez mladih oči,
kakor da nismo nikjer več doma.

Mladi + grobovi

Matija Drakslar, umrl 25. januarja 1932 v dež. bolnici.

Rekli so, naj bi Ti kaj napisal. Nekaj v spomin, nekaj besed v slovo. Pa se mi tako težko jemlje beseda, tako bridko mi postaja ... Preveč radi smo Te imeli, prehitro si nas zapustil. Glej, Matija, kaj let je, ko sva hodila skupaj po raznih verskih manifestacijah. Tvoja postava mi je padla v oči. Skromen si bil, tih, miren, raje si molčal kakor pa da bi se komu zameril. Zakaj, Matija, tedaj odhajaš? Pomlad komaj prihaja v deželo. Ti pa si odšel. Ne žalujemo za Teboj samo Tvoji starši, bratje in sestre, žalujemo tudi mi vsi drugi. Globoko v srca bomo zakopali bolečine, toda spomin nate, Matija, bo pa ostal.

Matija Drakslar, najstarejši sin posestnika v Hrušici, fara Sv. Peter v Ljubljani, je bil star 23 let. V ponedeljek 25. januarja je umrl v deželni bolnici. Bil je dobra, vzorna duša, delaven član društva v Hrušici, tudi staršem je bil vzoren sin. Njegova zadnja pot je to vsesplošno priljubljenost najbolj živo izpričala. Vse vasi — Zgornja Hrušica, Sp. Hrušica, Štepanja vas — so bile v velikem številu zastopane, tudi iz Ljubljane so se pogreba udeležili vsi, ki so ga poznali kot vzornega fanta iz društva. Bodi lahka zemljica rajnemu, ki počiva v Štepanji vasi, ohranimo mu časten spomin!

A. G.

† Matija Drakslar.

DOMA IN PO SVETU

Oče esperanta. Leta 1932 preteče 15 let, odkar je umrl Ludovik Zamenhof, oče mednarodnega jezika **esperanta**. Nekega decembrskega dne l. 1878 je Ludovikova mati, žena judovskega učitelja, vzela iz peči dišečo potico. Spekta jo je za Ludovika, ki je povabil nekaj tovarišev na malico. Popoldne je šestorica sedela okoli mize s potico ter govorila v čudnem jeziku, kakršnega svet še ni slišal. Lica so jim žarela in oči se jim iskrale. Kako tudi ne, saj so obhajali rojstni dan novega jezika, ki ga je iznašel Ludovik, ki naj bi pobratil vse ljudi na svetu. Ludovik sam mu je v poznejših letih dal ime esperanto, upanje. — V šoli je imel Ludovik prav posebno veselje za jezike. Novi jezik je sestavljal tri leta, in ker je dobro zdeloval, mu oče ni branil, da je ves prosti čas porabil za svojo iznajdbo. Ko je pa napravil maturo, mu je oče rekel, naj sanjarije pusti, ker se mora pripravljati za bodoči poklic, kajti oče mora skrbeti še za druge otroke. To je bila za Ludovika velika žrtev, pa slušal je očeta in šel v Moskvo na univerzo, študirat medicino. — Zamenhofovi otroci so večino svojega življenja bivali v Bialostoku v Litvi. V mestu živijo Judje, Poljaki, Rusi in Nemci; različni po veri in narodnosti so se med seboj brezobzirno preganjali in sovražili. Že otrok je Ludovik strmel, zakaj se sovražijo, in tedaj mu je prišla misel, da bi jih pobratil s skupnim jezikom. V Moskvi se je še bolj prepričal, da smo ljudje eden kakor drugi, in bi se zato morali ljubiti. Ko je torej univerzo dovršil in nastopil v Varšavi službo očesnega zdravnika, se je spet lotil svojega jezika. Šest let ga je popravljal in prepisoval, l. 1887 pa izdal svojo prvo slovnico esperantskega jezika. — Ljudje so kmalu postali pozorni, začeli se esperanta učiti in ga prevajati v druge jezike, ker so spoznali, da bi neki enoten jezik lahko bil vez, ki bi družila vse narode sveta. V začetku našega stoletja so esperantisti začeli sklicovati kongrese. Prvi je bil v Bolonju na Francoskem; Zamenhofu je igralo srce, ko

je tisočere množice raznih narodnosti slišal govoriti v svojem jeziku. Kongresi so se vršili tudi še v Zenevi v Švici, v Kémbriču na Angleškem; tega se je udeležilo 1500 esperantistov. L. 1914 pa je bil Zamenhof baš na poti iz Varšave v Pariz na nov kongres, pa ga je ob Renu ustavil izbruh svetovne vojne. Gledal je, kako so vojne čete noč in dan prehajale čez Ren. Kje je bilo bratstvo narodov, o katerem je toliko let ljubeče sanjal?! Še je delal Zamenhof za svoje vzore, vendar pa je bil strtl in l. 1917 mu je zastalo srce. Njegovo delo pa se nadaljuje in cvete in gotovo ne bo propadlo. Tudi Slovenci imamo esperantsko slovnico, klubov pa celo vrsto. — Svoj jezik je Zamenhof zamislil tako, da bi se na korene najbolj znanih besed zlasti romanskih jezikov obešale pripone, ki bi povedale vse potrebno. Tako se torej ista beseda v raznih pomenih lahko uporabi nad šestdesetkrat.

Očenaš v esperantu se začne tako: **Patro nia, kiu estas in la ĉielo, sankta estu Via noma, venu regno Via, estu volo Via, kiel en la ĉielo, tiel ankau sur la tero. Panon nian ĉuitagan donu al ni hodiau...**

Mandžurija in soja. Ni čuda, da se za Mandžurijo poteguje toliko tekmecev, saj je lepa in rodovitna. Neki poseben njen sadež pa je grahu in bobu podobna rastlina, ki doseže višočino enega metra in uspeva le v toplejših krajih kakor n. pr. koruza. Mandžurija pridelava na leto 5 milijonov ton soje in je dve tretjini izvažala. Ves njen pridelek tvori tri petine svetovne proizvodnje, torej več kot polovico. — Neverjetno je veliko načinov, kako sojo uporabljajo. Linolej, barve, milo, celuloid, nadomestki kavčuka, tiskarske tinte, olja za mažo in svečavo, omake, juhe, zgoščeno mleko, kazein, sir, piškoti, makaroni, emajli, laki, nadomestki putra in loja, salatno olje, nepremočljivi predmeti: vse to se izdeluje iz soje! Ali si moremo misliti bolj pisano vrsto uporabe? — Kitajci hranijo dojenčke z mlekom iz sveže soje, druge otroke samo s sojino skuto, pa tudi riža sko-

raj nikoli ne postavijo na mizo brez čaja in dišeče rjave sojine omake. Brez dvoma je soja najbolj koristen in najbolj uporaben grah na svetu.

Razorožitev! je geslo, ki ga države kličejo druga drugi; vsaka zase pa se oborožuje tako pridno, da izmečejo vse skupaj v ta namen vsak dan 550 milijonov dinarjev!

Kava kurivo. Brazilska vlada hoče na vsak način svoji kavi visoko ceno obdržati, zato je del prebogate žetve pometala v morje, ostalo preobilico pa stiska v kocke, kakor premogov prah, da bo z njimi kurila železnice.

SPORT

Nemška kat. telovadna in sportna zveza je zborovala v času od 5. — 7. februarja t. l. v Altenburgu. Na tem zborovanju so se obravnavale važne zadeve, v glavnem pa se je obravnaval njihov III. zvezni zlet, ki se vrši letos, kakor smo že poročali v Dortmundu.

Češki Orel jako lepo napreduje tako na tehničnem kakor na prosvetnem polju. Pa tudi po številu je vedno močnejši. Sicer hočejo ovirati orlovski mogočen polet razni nasprotniki, vendar je njegov napredek tolikšen, da je nasprotnike Orlovstva strah. Na polju telesne vzgoje so dosegli na mednarodnih tekmah nad vse častne uspehe. Vsaj ima češki Orel v svoji sredi brata Jileha, ki je zmagal lansko-leto na mednarodni tekmi v Antwerpnu v peteroboju lahke atletike. Tudi telovadce in smučarje imajo jako dobre. Letos se udeležijo mednarodne tekme v Nici s svojimi izbranimi telovadci in lahkotletci.

Norveški smučarji bodo obhajali letos petdesetletnico odkar so zgradili prvo smučarsko skakalnico. Ob tej priliki se bodo vršile v Holmenkollenu velike smučarske tekme, na katere so povabili vse smuč. zveze sveta.

Smučarske tekme na 50 km so se vršile v nedeljo dne 24. januarja t. l. na Pohorju. Tekme se je udeležilo 32 tekmovalcev. Zmagal je Bervar St. član smučarskega kluba Ljubljana v času 4:54:43. Drugi je bil Godec Tomaž iz Bohinja v času 4:55:13, tretji pa Jakopič Albin, Dovje - Mojstrana v času 4:59:37. Šest tekmovalcev je med tekmo odstopilo.

Švicarski telovadci bodo le šli v Ameriko? Svoječas smo pisali v našem listu, da je švicarska telovadna zveza sklenila, da se iz finančnih ozirrov ne more udeležiti olimpijskih iger v Los-Angelesu. Sedaj se je pa oglasilo toliko nasprotnikov tega sklepa, da bo morala zveza ta sklep najbrže umakniti in bo poslala svoje najboljše orodne telovadce na te tekme. Vsi švicarski sportni listi so namreč mnenja, da nikakor ne gre, da bi ravno telovadci, ki bodo največ točk prinesli svoji državi, ostali doma. Izgleda torej, da bodo švicarji telovadci le šli na olimpijske igre in kakor se da zdaj predvideti, bodo odnesli tudi prvenstvo, kakor na zadnji olimpijadi v Amsterdamu.

Švicarski katoliški telovadci in lahka atletika. Švicarski telovadci gojijo, kakor znano, največ orodno telovadbo. Vendar je tudi lahka atletika dobila v zadnjem času več prijateljev, tako, da so rezultati od leta do leta boljši. V zadnji dobi so bili doseženi ti-le uspehi:

Tek na 100 m: 11.2 sek.

Skok v višino: 1.65 m.

Skok v višino s palico: 3 m.

100 m zapreke: 16 sek.

Skok v daljavo: 6.24 m.

Kopje: 44.85 m.

Zoga z zanko: 49.4 m.

Krogla: 11 m.

Disk: 32.65 m.

To niso ravno posebni uspehi, vendar za telovadce, ki morajo biti na vseh orodjih doma, so prav lepe mere.

Italijanski telovadci in olimpijada. Italija je zbrala svoje najboljše telovadce ter jih preiskusila v Rimu. Med njimi sa sami znani olimpijci in mednarodniki, katere vodi njihov načelnik in svoječasn prvak. Celo starega Braglio, ki je bil pred vojno več let najboljši telovadec na svetu, so pozvali, da bo s svojimi izkušnjami in nasveti pripomogel svojim rojakom do čimboljših uspehov.

Najboljše društvo švicarske. kat. tel. zveze je društvo »Fides« iz Lugana. Lansko leto v mesecu septembru se je to društvo udeležilo delne mednarodne tekme v Italiji ter zmagalo na celi črti. Tudi posamezniki za prvenstvo so se vrinili čisto v ospredje. Še celo njihov neumorni načelnik, 47 letni Bernasconi, je zase-

del 6. mesto, kar je za telovadca take starosti in pa z ozirom na ostro konkurenco (tekmovala je cela vrsta italijanskih olimpijcev) gotovo zelo častno. Pri nas pa skoraj vsak telovadec in sportnik, ko odsluži vojake, vrže puško v koruzo, češ sem že prestar za take stvari. Kdaj se bomo zavedli, da ne telovadimo ali gojimo sport radi drugih, da se jim kažemo, ampak radi sebe, radi svojega zdravlja.

»Orel«, glasilo čl. Orla prinaša v svoji prvi letošnji številki nekatere slike iz krasnih svetovaclavskih orlovskih dni v Pragi 1. 1929. Med njimi sta tudi slike iz spreveda slovenskih in hrvatskih Orlov.

Čsl. Orel je vpeljal za prav zaslužne delavce dvojce odlikovanj in to: »Red častnega priznanja Čsl. Orla za zasluge« in red podelitve plakete »Čsl. Orel — za zasluge«. Prvi red, t. j. častno diplomu podeljuje: 1. Predsedstvo čsl. Orla na pismen in dobro utemeljen predlog župnega predsedstva pripadajoče župe (v predlogu je točno navesti življenjepis člana, popis njegovih zaslug za čsl. Orla in priložiti je treba tudi fotografijo). 2. Podeljuje se samo članom čsl. Orla in samo enkrat v življenju in sicer: a) za najmanj 10 letno nepretrgano in uspešno delo v čsl. Orlov; b) za posebne zasluge za napredek, odnosno uspeh Orlovstva. — Red podelitve plakete »Čsl. Orel za zasluge«: 1) Plaketo podeljuje osrednja zveza čsl. Orla na predlog predsedstva. 2) Plaketo morejo dobiti tako člani kakor nečlani čsl. Orla, ki imajo zasluge za čsl. Orla, in sicer: a) za najmanj 20 letno uspešno delo v važni orlovski funkciji (zvezini, podzvezini, župni); b) za izredne zasluge v orlovski organizaciji, v župah in centrali; c) za posebne zasluge za čsl. Orla v Čsl. republiki in v inozemstvu.

Dunajsko Orlovstvo priredi o binokostih veliko slavlje, takozvane orlovski dni na Dunaju. Slavnosti bodo otvorjene s telovadno akademijo v soboto dne 14. maja. V nedeljo dne 15. maja bo za telovadeče članstvo sv. maša zgodaj zjutraj, nato pa sku-

nje. Za netelovadeče članstvo bo pa slovesna služba božja v III. okraju. Popoldne je spreved na telovadišče. V ponedeljek so tekme in pa razni izleti v bližnjo in daljnjo okolico Dunaja. Pričakujejo veliko udeležbo s strani čl. Orlov in Orlic.

Francoska kat. tel. in sportna zveza je imela v dneh 24. in 25. novemb. preteklega leta svoj običajni letni občni zbor. Iz poročil posameznih odbornikov so zanimive posebno tele stvari: V preteklem letu je bilo na novo ustanovljenih 125 društev, tako, da ima danes francoska katoliška tel. zveza v celem 2650 društev. — V telovadnem in športnem pogledu je znamenovati velik napredek. Priredili so 62 tekem, katerih se je udeležilo 1771 društev s 82.113 telovadci; poleg tega so priredili še 97 drugih slavnosti, katerih se je udeležilo 523 društev s 19.682 člani. — V najtežji francoski tekmi društev je zmagalo pariško društvo, katero vodi g. E. Richard, naš stari znanec in prijatelj, ki je vodil francosko vrsto na mednarodni tekmi v Pragi. V tekmi posameznikov za prvenstvo je zmagal tudi nam znani tekmovalec Chatelain. — Nogometnih tekem so imeli 44,asket-ball tekem 39, tenis-tekem 9, strelskih tekem 20, sabljaških 5, plavalnih 5, lahkoatletskih 47, kolesarskih dirk 2 ter po eno smučarsko in težko-atletsko tekmo. — Kakor je videti iz teh poročil, je napredek francoske katoliške telovadne organizacije ogromen.

Državno prvenstvo v umetnem drsanju. Na lepo urejenem drsališču sportnega kluba Ilirije se je letos po dveletnem odmoru spet vršilo tekmovanje za državno prvenstvo v umetnem drsanju. Tekmovali so gospodje in dame. Tekme so pokazale, da imamo v juniorjih, posebno pa v juniorkah prav dober material. V moški kategoriji je zmagal g. P. Schwab ter s tem postal državni prvak. V tekmi dam pa je ponovno postala državna prvakinja Zagrebčanka gospa Gizela Kadruha, nekdanja avstrijska prvakinja.

LJUDSKA POSOJILNICA

Ljubljana, Miklošičeva c. 6 (v lastni palači)

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

obrestuje hranilne vloge
po najugodnejši obrestni
meri ter brez vsakega od-
bitka. Tudi rentni davek
plačuje posojilnica sama.

**Hranilne vloge znašajo nad
180 milijonov dinarjev!**

EDINI
SLOVENSKI
ZAVOD
BREZ
TUJEGA
KAPITALA
JE

V lastni
novi palači na
vogalu
Miklošičeve in
Masarykove
ceste poleg
kolodvora.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA LJUBLJANA

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradnje; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enaki; c) poljske pridelke, žito in krmo.
 2. Zvonove in steklo proti razpadi in prelomu.
 3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
 4. Vzajemna zavarovalnica jamči za posmrtninsko zavarovanje »Karitas«.
- Zastopniki v vseh mestih in farah.

